

SAK

Afghanistan

NYTT

EN TIDSKRIFT FRÅN
SVENSKA AFGHANISTAN-
KOMMITTÉN NR 2 2026

Momina Zakib
i radiostudion.

TEMA

Kritiskt läge för
sjukvården

ANALYS

Principfast
pragmatism krävs

VERKSAMHET

Samtal och stöd
till försörjning

REPORTAGE | STÄRKT CIVILSAMHÄLLE

Hon gör radioprogram med och för kvinnor

Flera sanningar kan stämma samtidigt

Under det senaste året har jag haft förmånen att regelbundet besöka Afghanistan. Något som görs ofta kan ju ibland kännas mindre stimulerande, det blir något som i ökande grad går på rutin och kräver mindre av oss. Med Afghanistan är känslan precis den motsatta: För varje samtal och varje erfarenhet som läggs till, blir det bara mer utmanande och svårbegripligt.

Om jag lägger ut allt jag läser och hör om Afghanistan som pusselbitar framför mig, och till dessa bitar lägger allt jag ser och upplever på plats, känns det som att detta omöjligt kan bli ett pussel – det måste vara minst två.

Men det är ju just ett – och detta är kanske det svåraste av allt när vi försöker beskriva situationen i Afghanistan: Att allt är sant på samma gång. Det mesta av det vi hör och ser har en bit av sanning i sig. Män som bestämmer att flickor inte får gå i skolan – och män som gör allt för att hitta sätt för flickor att gå i skolan. Kvinnor som hålls hemma likt i ett fängelse – och kvinnor som driver företag och anställer andra kvinnor. En regering som är oerhört sluten – och företrädare för samma regering som inte vill något hellre än att föra dialog.

KANSKE ÄR DET just där som det internationella samfundet ofta går fel. Vi vill gärna ha tydliga – eller kanske snarare entydiga – berättelser: svart eller vitt, hopp eller hopplöshet, framsteg eller katastrof. Afghanistan låter sig inte beskrivas så enkelt.

Jag har under resorna hört utländska personer säga att i Afghanistan finns ingen logik. Men alla samhällen har så klart en logik – även om den inte må vara precis som den i samhället vi råkar komma ifrån. Frågan är snarare om vi är beredda att försöka förstå den, även när vi inte håller med om den. Gör vi inte det kommer våra möjligheter att bidra till förändring vara mycket begränsade.

DET ENA TAR INTE ut det andra – att det ena är sant gör inte det andra mindre sant. Vi måste klara av att hålla inte bara två, utan långt fler tankar i huvudet samtidigt. Vi måste se och förstå problemen för att förstå *vad* som är allra viktigast att göra – vilken skillnad vi vill bidra till. Men lika viktigt är att vi ser möjligheterna, öppningarna och undantagen för att förstå *hur* vi kan bidra till förändringen på bästa sätt.

För varje pusselbit blir vi förhoppningsvis inte bara mer utmanade utan även klokare och därmed bättre rustade för att på bästa sätt stödja det afghanska folket. ●

” Afghanistan låter sig inte beskrivas så enkelt.

Kajsa Johansson

Kajsa Johansson
Generalsekreterare, SAK

FOTO: NICLAS ERICSSON

Svenska
Afghanistankommittén

AFGHANISTAN-NYTT är en medlems-tidning som ges ut av Svenska Afghanistankommittén fyra gånger per år. Den innehåller ett tema med fokus på situationen i Afghanistan, reportage från utvecklingsarbetet samt information om ideellt engagemang i Sverige.

ANSVARIG UTGIVARE | Anders Rosén
REDAKTÖR | Eva Kellström Froste
FORMGIVNING | Serpentin Media
ISSN | 0280-7041
TRYCK | Ljungbergs tryckeri, Klippan
UPPLAGA | 5 100 ex
PRESSLAGD | 5 juni 2026

OMSLAG | Momina Zakib är journalist på Radio Mursal.
Foto: Eva Kellström Froste

KONTAKT | Svenska Afghanistankommittén
Malmgårdsvägen 63, 116 38 Stockholm
Tel 08-545 818 40, info@sak.se, www.sak.se

AFGHANISTAN-NYTT produceras med stöd av Postkodlotteriet.

FOTO: EVA KELLSTRÖM FROSTE

Habiba Halimi och Sima Halimi hoppas kunna bidra till försörjningen genom sparlånegruppen.

Hopp om försörjning och chans att mötas

Sparlånegruppen i byn Seyahbota ger de deltagande kvinnorna hopp om försörjning. Nästan lika viktigt är det att träffas och dela glädje och bekymmer med varandra.

Seyahbota ligger på 2 400 meters höjd uppe i bergen i distriktet Behsud 1 i provinsen Wardak. Kvinnorna beskriver livet där som fattigt och svårt. En del män är arbetslösa, andra jobbar med jordbruk på egen eller annans mark.

Kvinnorna i sparlånegruppen sparar pengar tillsammans och lånar ut till varandra. Lånen kan gå till akuta behov, som mat och läkarbesök, men när det finns tillräckligt med pengar i kassan är det flera som planerar att ta lån för att starta eget företag.

HABIBA HALIMI har hand om kassan och har fått träning i bokföring.

– Jag bor med mina föräldrar. Vår situation är inte så bra. Jag hoppas kunna starta en egen verksamhet och tjäna pengar så att jag kan bidra.

Habiba Halimi har flera idéer om vad hon kan jobba med: mejeri, höns eller

skrädderi, men hon kan också sy och har redan fått ett litet lån för att kunna arbeta med handarbete.

Sima Halimi bor även hon med sina föräldrar och vill kunna bidra till försörjningen och få bättre ekonomi. Hennes plan är att bli sömmerska, något hon redan börjat lära sig. Men egentligen hade både Sima och Habiba andra drömmar. Sima skulle vilja gå klart den sjuksköterskeutbildning hon påbörjat. Habiba vill studera engelska. Talibanstyret har stoppat de möjligheterna.

SPARLÅNEGRUPPEN blir en viktig möjlighet att ändå kunna försörja sig. Och till något annat, nästan lika viktigt.

– Eftersom vi berättar om våra problem och vad vi behöver hjälp med, har vi lärt känna varandra. Det här är också en social aktivitet. Vi har tid att sitta och prata. Det ger en bra möjlighet att bli medveten om hur andra har det och stötta varandra, säger Habiba Halimi.

Sparlånegruppen är en del av projektet för förbättrade försörjningsmöjligheter som SAKs samarbetspartner DACAAR genomför. ● **EVA KELLSTRÖM FROSTE**

Nytt program ger ökad kvalitet på mödravård

Fortbildning, mentorskap och praktik bidrar till ökad kvalitet på vården för mödrar och nyfödda i Afghanistan i ett nytt program som invigdes i april i Kabul.

Genom stödet till det afghanska barnmorskeförbundet, AMA, bidrar SAK till att höja kompetensen hos barnmorskor i Afghanistan.

– När vi investerar i barnmorskor investerar vi i livet, i hopp och i framtiden för tusentals familjer, sade Gette Saduzai, VD för AMA, i sitt öppningstal.

Programmet finansieras av Sida och pågår till och med 2028. Bland de planerade insatserna ingår mentorskap för att stärka cirka 30 barnmorskors kliniska kompetens, ledarskapsprogram för 15 unga barnmorskor, kontinuerlig vidareutbildning av omkring 600 barnmorskor och insatser för att stärka barnmorskors kompetenser genom hela vårdkedjan för mödrar och nyfödda för cirka 180 barnmorskor.

FOTO: DACAAR

Rahila (till höger) vid en vattenstation i byn Pasha Dar som fått rent dricksvatten.

Rent vatten räddar liv

Mer än hälften av människorna i Afghanistan saknar tillgång till rent vatten. I provinsen Badakhshan som är särskilt utsatt gäller det nästan hela befolkningen. Därför har SAK satsat på att bygga vattenledningar där. Nu håller projektet på att slutföras och de boende får rent och säkert vatten nära sina hem.

Med finansiellt stöd från Water for All har SAK genom samarbetspartnern DACAAR kunnat färdigställa vattenprojektet i Badakhshan.

– Före vattenprojektet hade vi inget rent vatten i byn. Min bror var tvungen att hämta vatten långt bort. Vi i byn är alla glada att vi fått säkert dricksvatten nära våra hem, säger Rahila, 13 år, som bor i byn Pasha Dara.

Drygt 8 600 familjer, 60 000 personer, beräknas få tillgång till rent vatten genom projektet.

Momina Zakib.

Brishna Noori.

Mahnaz sköter tekniken under sändningarna. Förutom alla andra program sänder Radio Mursal nyheter på dari och pashto varje timme.

”Vi vill sprida de afghanska kvinnornas röster”

Momina Zakib och Brishna Noori rapporterar från studion, Mahnaz sköter kontrollpanelen. Radio Mursal är en radiokanal för och med kvinnor och når ut i stora delar av Afghanistan.

TEXT OCH FOTO: EVA KELLSTRÖM FROSTE

– Jag vill sprida rösterna från de kvinnor som inte har möjlighet att göra det själva, säger Brishna Noori. – Det är förhoppningen och målet med radiokanalen, förklarar Freshta Khurami, chef för kanalen.

Jag träffar de tre radiojournalisterna på deras arbetsplats på en av de lugnare gatorna i Kabul. Längst ner i huset finns sändningsstudior, en trappa upp sitter redaktionen samlad i ett stort rum. Samtliga som arbetar på Radio Mursal är kvinnor.

Radio Mursal startades av den ideella organisationen DHSA, Development and Humanitarian Services for Afghanistan, efter maktskiftet. Varje timme sänds korta nyheter på dari och pashto. De längre programmen handlar om allt från rymden till hälsa och äktenskapsproblem, med reportage om kvinnors situation och röster från lyssnarna.

Ett av Radio Mursals mål är erbjuda kvinnor möjlighet att lära sig ett yrke och att arbeta. Många kommer in på kanalen genom dess praktikantprogram. Alla kan inte få arbete på kanalen efter praktiken, men syftet är också att ge kvinnorna förutsättningar att söka arbete på andra platser, med lite mer kunskap i bagaget.

Brishna Noori var arbetslös efter att ha förlorat det arbete hon hade på en organisation. Hon berättar att hon mår väldigt dåligt. Men efter att först ha kommit in

” Vi kontakter talespersonerna för olika ministerier. Om de inte svarar följer vi upp tills vi får ett svar. **Momina Zakib**

på Radio Mursals praktikantprogram och därefter fått arbete på kanalen har allt vänt.

– Det är ett fantastiskt ställe!

Brishna Noori har en universitetsutbildning i journalistik och kommunikation. På Radio Mursal har hon lärt sig det praktiska hantverket.

MOMINA ZAKIB HAR varit på Radio Mursal sedan 2023. Hon berättar att de har mycket kontakt med lyssnarna och lyfter deras problem i programmen. Men de lyfter inte bara problemen – de ställer regeringen till svars för dem.

– Vi kontakter talespersonerna för olika ministerier. Om de inte svarar följer vi upp tills vi får ett svar. Vi har till exempel lyft frågor om kvinnors och flickors utbildning, berättar Momina Zakib.

Kanalen har ett brett utbud av program, en del är mer utbildande. Ett av dem heter Galaxen och handlar om rymden.

– Det är väldigt uppskattat. Lyssnarna tycker att det är fantastiskt att lära sig om rymden, och roligt, säger Momina Zakib.

Radiokanalen har program om hälsa. Lyssnarna ber om råd och hjälp för både

Momina Zakib och Brishna Noori i studion. Radio Mursal är en radiokanal med enbart kvinnor som anställda, och målgruppen är kvinnor.

fysiska och mentala problem, och diskuterar också problem i hemmet.

– Det kan vara att de har problem hemma. De undrar varför problemen uppstår och vad de kan göra åt det, exemplifierar Momina Zakib.

KVINNOR ÄR målgruppen, men radiokanalens innehåll lockar även män. Momina berättar leende om hur hon stötte på en man som lyssnade på kanalen i sin bil. Han berättade för henne att han alltid lyssnade på Radio Mursal.

Hennes drivkraft är precis som kollegernas att stötta de afghanska kvinnorna. De har förlorat många rättigheter, många har

ekonomiska problem och de vill att skolor och utbildning ska öppnas för alla flickor och kvinnor. Ibland delar kvinnorna sina sorger med Momina Zakib.

– När kvinnor delar sina problem med mig mår jag så dåligt. Vad kan jag göra? Men ett bra sätt att göra något ju att rapportera om problemen och ta upp dem med regeringen.

– Vi kämpar för alla afghanska kvinnor.

Mursal är ett kvinnonamn men också namnet på en vacker blomma med många olika färger.

– Vi är alla olika men arbetar tillsammans, för ett mål. Det är vad namnet betyder, säger Brishna Noori. ●

STÄRKER CIVILSAMHÄLLET

RADIO MURSAL drivs av DHSA, Development and Humanitarian Services for Afghanistan. DHSA är en afghansk ideell organisation grundad 1992 av demobiliserade afghaner. Målet var att stötta civila som drabbats av årtal med krig, och att återuppbygga landet.

DHSA arbetar med att stärka civilsamhället och arbetar bland annat med utbildning, humanitärt stöd, kommunikation och medier.

DHSA ÄR en av SAKs samarbetsorganisationer och ingår i det nya Sida-stödda treåriga programmet PACS, Promoting Afghan Civil Society. PACS syftar till att bidra till ett motståndskraftigt och inkluderande afghanskt civilsamhälle som verkar för mänskliga rättigheter och minskad fattigdom, med särskilt fokus på marginaliserade grupper.

I programmet ingår bland annat organisationer som arbetar för personer med funktionsnedsättning, traditionella civilsamhällesaktörer i byar på landsbygden och yrkesförbund, inklusive det afghanska barnmorskeförbundet.

Det som förenar de olika organisationerna är att de är centrala aktörer för ett starkt civilsamhälle i Afghanistan.

AKTUELLT I AFGHANISTAN

Rehabiliterade narkomaner under en bönestund. De går en yrkesutbildning på Pul-e-Charkhi tekniska center i Kabul. FOTO: SAMIULLAH POPAL, EPA/TT

Allt fler använder syntetiska droger

Narkotikaanvändningen i Afghanistan domineras fortfarande av traditionella droger som cannabis och opium – men användningen av syntetiska droger och läkemedel ökar. Det visar en ny nationell undersökning från FN:s kontor mot narkotika och brottslighet, UNODC.

I studien uppgav nästan hälften av männen att cannabis är den vanligaste drogen i deras lokalsamhälle. Opium nämndes av 19 procent. Samtidigt pekar rapporten på en växande användning av metamfetamin och så kallad ”Tablet K”, ett piller med en blandning av metamfetamin och opioder, vanlig i Afghanistan.

Undersökningen är den första större kartläggningen av narkotikaanvändning i Afghanistan sedan 2015 och beskriver ett land där missbruk hänger nära samman med fattigdom och arbetslöshet.

ENLIGT RAPPORTEN kan kostnaden för droger överstiga en hel dagslön. Ett dygns användning av metamfetamin kan kosta upp till 138 procent av inkomsten för en daglönearbetare. Många uppgav att de använder droger för att hantera ekonomisk stress, psykisk ohälsa och fysisk smärta.

– Våra resultat visar att drogbruk är nära kopplat till fattigdom, arbetslöshet och obehandlade hälsopro-

Oliver Stolpe

blem, säger Oliver Stolpe, regional chef för UNODC.

Rapporten visar också stora brister inom vården för personer med beroende. I många delar av landet saknas behandling, utbildad personal och stöd särskilt riktat till kvinnor.

Bara 29 procent av kvinnorna i undersökningen uppgav att de fått behandling för sitt missbruk, jämfört med 53 procent av männen. Två tredjedelar av behandlingsklinikerna tar endast emot män och i flera provinser saknas helt vård för kvinnor.

SAMTIDIGT VARNAR UNODC för ökade hälsorisker kopplade till injektionsdroger. Bland personer som injicerat narkotika uppgav över 75 procent att de delat sprutor, något som ökar risken för spridning av sjukdomar.

FN-organen bakom rapporten menar att Afghanistan behöver mer än bara narkotikabekämpning. De efterlyser satsningar på sjukvård, psykologiskt stöd, jobb och socialt skyddsnät för att minska orsakerna bakom missbruket.

– Förebyggande arbete är den mest effektiva strategin för att minska efterfrågan på droger, säger Georgette Gagnon från FN:s insats i Afghanistan, Unama.

Odling av opiumvallmo sjönk med 20 procent jämfört med året 2024, enligt UNODC. Den odlade ytan bedömdes vara 10 200 hektar, jämfört med 232 000 hektar 2022, före odlingsförbudet. ●

EVA KELLSTRÖM FROSTE

Medeltida kalligrafi från Herat. Kalligrafi är en av konsterna eleverna lär sig.

” Vi vill visa upp Afghanistans skönhet genom vår konst.

SODINA SADAT, elev på en konstskola för kvinnor i Herat.

372 civila dödade

Under årets tre första månader dödades 372 civila och skadades 397 i Afghanistan i den väpnade konflikten mellan Pakistan och Afghanistan, enligt uppgifter från Unama, FN:s insats i Afghanistan. Hundratals dödades och skadades i flygattacker den 16 mars då ett drogrehabiliteringssjukhus i Kabul träffades. Förhandlingar mellan länderna har hittills inte resulterat i en lösning på konflikten.

I KORTHET

Dödliga regn

NATURKATASTROF Sedan slutet av mars har 285 personer dödats och 354 skadats som en följd av översvämningar. Närmare 9 000 hus har förstörts. Ökande kraftigt regn, klimatförändringar och bristen på infrastruktur anses vara bland de främsta orsakerna till översvämningarna.

Snabbare transport

HANDEL Uzbekistan lanserar en ny handelskorridor som binder samman Kina med Afghanistan och ska göra transporterna snabbare. Containerar transporteras på järnväg från Kina genom Kazakstan till Uzbekistan. Färden fortsätter sedan på vägar i Afghanistan.

Wesa prisad

UTBILDNING Matiullah Wesa har fått Frankrikes frihetspris 2026, för sin kamp för barns, och särskilt

FOTO: PEN PATH

Unicef: Stor brist på kvinnliga lärare 2030

Det kommer att saknas uppåt 20 000 kvinnliga lärare och 5 400 sjukvårdsarbetare år 2030 om restriktionerna mot flickors och kvinnors utbildning och arbetsmöjligheter fortsätter, enligt en analys från Unicef. Kvinnors andel bland offentliganställda minskade från 21 procent 2023 till 17,7 procent 2025. Restriktionerna har redan kostat 84 miljoner dollar årligen i förlorad produktion.

– Afghanistan har inte råd att förlora framtida lärare, sjuksköterskor, läkare, barnmorskor och socialarbetare som utför grundläggande service. Det kommer att bli verklighet om flickor fortsätter utestängas från utbildning, säger Unicefs högsta chef Catherine Russell.

FOTO: MUNISA RASHID

Med färre kvinnliga lärare ökar risken för att färre flickor går i skolan, varnar Unicef.

FOTO: ©WFP/ISHEETA SUMRA

En mor och hennes barn får stöd på den WFP-stödda Hissar Shahi-kliniken i Jalalabad, som behandlar undernärda barn och mödrar.

Krig stoppar matbistånd

Det stängda Hormuzsundet stoppar stora mängder varor från att komma till Afghanistan. Kostnaderna för att transportera näringstillskott och energirik mat har skjutit i höjden och transporter har fastnat. Sedan mitten av april upphörde leveranserna helt, uppger FN:s livsmedelsprogram WFP, som därmed inte längre kan förse undernärda barn och mödrar med tillskott och proviant. Sedan gränsen till Pakistan stängdes i oktober på grund av den väpnade konflikten skedde import i högre grad via Irans hamn Bandar Abbas. När Hormuzsundet stängdes efter USA:s anfall på Iran stoppades även den vägen.

flickors, utbildning. Nära 19 000 unga personer från 75 länder deltog i valet av pristagare. Wesa fängslades 2023 av talibanstyret. Han släpptes efter sju månader och har fortsatt kampen för flickors utbildning sedan dess.

Park för kvinnor

FRITID En ny park för endast kvinnor och barn har öppnat i centrala Kabul. Parken har på kort tid blivit populär då det är en av få platser där kvinnor kan umgås fritt utanför hemmet. De kommer dit för att ha picknick, köpa glass, åka karusell och ta bilder av varandra.

Underlätta export

HANDEL Afghanistan, Uzbekistan och Kirgizistan har kommit överens om att stärka regional handel. Samtal mellan parterna i

Karusell i kvinnoparken.

FOTO: CAJSA WIKSTRÖM

Uzbekistans huvudstad Tasjkent fokuserade på att underlätta transporter av varor, särskilt för afghansk export till Uzbekistan och Kirgizistan.

Dömda piskades

STRAFF 269 män, 39 kvinnor och fyra pojkar utsattes för kroppsbestraffning av myndigheterna mellan 1 januari och 31 mars, rapporterar Unama. Till exempel straffades fem män

och tre kvinnor i Parwan den 5 februari med 39 piskrapp var för "illegala relationer".

Damfotboll i exil

SPORT Afghan Women United, det afghanska damfotbollslaget i exil, har beviljats behörighet att tävla i officiella internationella tävlingar efter ett beslut av FIFA. Beslutet gör det möjligt för laget att kvala till OS 2028.

EU-möte om utvisningar

EU-kommissionen har bjudit tjänstemän från talibanstyret till Bryssel för att diskutera utvisningar av vissa afghaner. EU-kommissionens talesperson Markus Lammerter underströk i maj att det planerade mötet inte innebär ett erkännande av talibanstyret utan är ett möte på "teknisk nivå". Mötet samordnas med den svenska regeringen. Markus Lammerter uppger att det handlar om att kunna utvisa afghaner dömda för brott eller som bedöms utgöra säkerhetshot.

11

är Afghanistans plats på **2026 GLOBAL TERRORISM INDEX**, en förbättring jämfört med förra året, plats 9.

Marknad för kvinnor

NÄRINGS LIV En marknad med och för enbart kvinnor har öppnat i Herat, där de säljer hantverk och matprodukter. Behnaz Saljuqi, chef för Herats handelskammare för kvinnor, beskriver marknaden både som ett sätt att stödja affärskvinnor och som ett sätt att uppmuntra kvinnor till näringslivet.

Gripna soldater

SÄKERHET Mellan 1 januari och 31 mars dokumenterade FN:s insats i Afghanistan, Unama, minst 23 fall av godtyckliga gripanden och frihetsberövanden och minst nio fall av tortyr och misshandel av före detta regeringstjänstemän och före detta medlemmar av republikens försvarsstyrka, ANDSF.

KRITISKT LÄGE NÄR SJUKVÅRDENS FINANSIERING MINSKAR

Sjukvården i Afghanistan står inför stora utmaningar på grund av drastiskt minskad finansiering från internationella givare. Förra året kom talibanstyrets första hälsoplan. Trots dess brister ses den ändå som ett tecken på att de facto-regeringen tar ökat ansvar för sin befolknings hälsa, och det skapar nya möjligheter.

TEXT EVA KELLSTRÖM FROSTE

Den största delen av sjukvården i Afghanistan bekostas av internationella givare och bedrivs genom FN-organisationer som i sin tur kontrakterar lokala och internationella NGO:er. Det internationella samfundet bedriver sjukvård i ett parallellt system eftersom talibanernas regering inte är internationellt erkänd.

Edwin Ceniza Salvador

– Ett ord för att beskriva sjukvårdssituationen i Afghanistan är att den är skör, säger Edwin Ceniza Salvador, WHO:s representant i Afghanistan.

Talibanerna har lagt en mycket liten del av sin budget på sjukvård, en procent 2022. Världshälsoorganisationen, WHO, beräknar att den andelen har ökat efter det, men har ännu inte tillgång till exakta siffror.

REDAN FÖRE de drastiska nedskärningarna av internationellt bistånd, framför allt USA:s men även andra länders, täckte inte finansieringen behoven. Den primärvård som till största delen drivs av internationella och lokala organisationer (NGO:er), ska vara kostnadsfri, men trots det betalar afghanerna själva omkring 75 procent av vården själva, enligt bland annat Edwin Ceniza Salvador. De betalar till exempel för mediciner, blodprover och röntgen, och för behandling av sjukdomar som inte

räknas som primärvård. Kostnaden är ett av de största hindren för afghaner att söka sjukvård, och den inbegriper inte minst kostnaden för transporter.

Nadia Akseer forskar på global hälsa med Afghanistan och mödravård som speciella fokusområden vid Johns Hopkins universitet i USA.

– Hälsosituationen i Afghanistan är över lag tragisk. Antalet kvinnor och barn som lider av undernäring är stort, och mödradödligheten är extremt hög och fortsätter stiga, säger Nadia Akseer.

MELLAN 2001 OCH 2021 byggdes den afghanska sjukvården upp med finansiering från det internationella samfundet. Mödra- och spädbarnsdödlighet minskade från mycket höga nivåer, men var fortfarande bland de högsta i världen när talibanerna tog makten igen 2021.

– Det betyder inte att det var perfekt.

” Antalet kvinnor och barn som lider av undernäring är stort, och mödradödligheten är extremt hög och fortsätter stiga.

Nadia Akseer, forskare

Det fanns många utmaningar: kvinnors möjlighet att röra sig, korruption och hur pengarna användes. Givarna gav pengar till regeringen som i sin tur kontrakterade NGO:er. Det läckte mycket pengar längs vägen, så där fanns problem, men det gjordes också framsteg, säger Nadia Akseer.

När talibanerna tog makten innebar det att allt stöd till den afghanska staten avbröts. Efter några månader började det parallella systemet byggas upp. Nadia Akseer beskriver det som ett lapptäcke, utan någon långsiktig strategi.

2025 STOPPADE USA i princip allt bistånd till Afghanistan. Det amerikanska biståndet stod för 40 procent av all finansiering till sjukvården.

USA har varit det största givarlandet som också drivit på andra länder. När USA lade ner i princip allt bistånd till Afghanistan började även de andra givarländerna minska sitt bistånd. Nadia Akseers källor vid Världsbanken befarar att biståndet kommer att ha minskat med 90 procent 2027 jämfört med 2024.

Andra stora problem för den afghanska sjukvården är brist på kvalificerad personal, inte minst kvinnor. Sedan december 2024 har kvinnor förbjudits att studera vid högre utbildning, och det gäller även medicinska studier: utbildningar av läkare och annan sjukvårdspersonal, som barnmorskor och sjuksköterskor.

– Om kvinnor inte kan utbilda sig kommer situationen att bli katastrofal. Vi fortsätter att verka för att utbildningarna öppnas igen, säger Edwin Ceniza Salvador.

2025 lanserades en femårsplan för hälsovård, National Health Policy (NHP) 2025–2030, av hälsovårdsministeriet tillsammans med WHO och nationella hälsoaktörer.

– Femårsplanen är omfattande och massiv, och när du ser en sådan plan vet du

En läkare undersöker ett undernärt barn på Indira Gandhi-institutet för barnhälsa i Kabul. Antalet undernärdade barn bedöms öka i år på grund av krympande bistånd.
FOTO: SAIFURAHMAN SAFI/XINHUA/TT

» att den är problematisk, för det är omöjligt att göra allting. En välgenomtänkt politik är fokuserad på hur de största problemen ska hanteras. Eftersom den vanligaste dödsorsaken bland barn i Afghanistan är diarré och lunginflammation så borde planen handla om hur de sjukdomarna ska förebyggas, säger Nadia Akseer.

Det största problemet i Afghanistan är undernäring, vilket bara nämns helt kort. Nadia Akseer menar att det är för mycket fokus på att bygga sjukhus och för lite på förebyggande arbete och primärvård.

Edwin Ceniza Salvador på WHO håller till viss del med om hennes kritik, men han ser planen som en möjlighet.

– Jag anser att den är ett väldigt viktigt steg. NPH och den uppföljande strategi som nu tas fram håller två parter ansvariga, det internationella samfundet och den afghanska regeringen.

– Intressant nog framhålls betydelsen av kvinnlig sjukvårdspersonal tydligt, och det gör det möjligt för oss att hålla talibanerna ansvariga för att bygga upp den kapaciteten, och erbjuda vårt stöd till det.

SAMTIDIGT SOM det internationella samfundet inte kommer att finansiera talibanernas sjukvårdssystem, ser Edwin Ceniza Salvador ett behov av att hitta en kompromiss där det blir möjligt att bygga upp en kapacitet hos de afghanska myndigheterna, utan att det innebär ett erkännande.

Dejan Panić är landchef på Emergency, en italiensk organisation som bedrivit sjukvård i Afghanistan sedan 1999. Han betraktar den pågående situa-

tionen som mycket kritisk, och dessutom menar han att den är ”värre än det ser ut”. Med det menar han att kvaliteten på sjukvården är skiftande.

– Efterfrågan är stor, investeringarna är det inte. Lösningen ligger inte i att bara bygga fler sjukhus. Problemet är kostnaderna för att driva vården. Kvinnlig och manlig sjukvårdspersonal behöver vidareutbildas, kunskapen öka och infektioner förebyggas.

I EN STUDIE undersökte Emergency tillgången till sjukvård i 11 provinser under 2025. Den visade bland annat att tre av fyra kvinnor rapporterade svårigheter att få tillgång till primärvård och mödravård, på grund av långa och kostsamma resor. Resultatet blev att tillstånd som enkelt hade kunnat åtgärdas inom primärvården utvecklades till komplikationer som krävde akut sjukvård, med ännu större problem vad gäller transport och finansiering för patienterna.

Dejan Panić noterar att de facto-styret visar intresse för att investera i sjukvård, men att det inte kommer att räcka.

– Det är inte hållbart att tro att sjukvården kommer att finansieras enbart av regeringen. Givarna borde inte vilja att afghansk sjukvård hamnar i katastrofläge.

Dejan Panić, som varit många år i Afghanistan, drivs av sin tro på mänskligheten.

– Det finns fortfarande medmänsklighet kvar, och jag ser den goda viljan hos afghanerna. Det finns riktigt duktiga yrkesmänniskor som ger allt de har i den dagliga kampen för att ge kvalitativ vård till vem det än är som behöver den. ●

AFGHANISTANS SJUKVÅRD I SIFFROR

3,7
miljoner barn led av akut undernäring 2025.

Mödradödlighet per 100 000 levande födlsor:

521
(Sverige: 4)

Uppskattad barnadödlighet under 5 år, per 1000:

55,5
(Sverige: 2,5)

15
sjukvårdsarbetare per 10 000 invånare i genomsnitt (globalt genomsnitt 44,5/10 000).
Skillednaderna mellan olika delar av landet samt mellan städer och landsbygd är stora.

Policy brief lyfter barnmorskans betydelse

FN:s beräkningar visar att mödra- och spädbarnsdödligheten kommer att öka väsentligt under de närmaste åren som en följd av det minskande stödet till afghansk sjukvård. SAKs senaste policy brief belyser situationen för mödravården i Afghanistan och barnmorskors roll för att minska dödligheten. Förbudet för kvinnor att utbilda sig

kommer att leda till en akut brist på barnmorskor och gynekologer inom några år, men en satsning på att vidareutbilda befintliga barnmorskor kan motverka den akuta bristen. En positiv aspekt är att kunskapen på landsbygden om vikten av mödravård har ökat bland både män och kvinnor, vilket innebär att efterfrågan är hög.

Barnmorska m

I en liten byggnad intill sitt hem i provinsen Wardak tar barnmorskan Karima Nabizada Saleh emot kvinnor från de omkringliggande byarna.

Rahima kommer in med en bebis inlindad i en filt. Hon slår sig hemtamt ner på den gula madrassen på golvet. Här förläste Karima hennes son Anzala för 1,5 månad sedan. Rahima har fem barn sedan tidigare, två födda hemma och tre på sjukhus i Kabul. På sjukhuset kände hon sig inte bekväm. Det var många patienter och hon tyckte att läkarna behandlade henne bryskt. Hon hade gått på kontroller hos Karima och allt såg bra ut. Därför fick hon föda på kliniken, fast det egentligen bara ska ske i undantagsfall. Hon fick välja mellan en förlösningstol, en brits, och madrassen, och hon tyckte golvet kändes naturligtast.

– Jag kände mig som hemma. All medicin fanns och jag hade en barnmorska som tog jättebra hand om mig, berättar hon glatt.

Nu ammar hon Anzala men har svårt att ge honom mjölk. Karima visar hur hon ska hålla bebisens huvud för att han ska få i sig mer.

NÄSTA PATIENT är inte alls på lika gott humör som Rahima. Rahm Bibi är ma-

Zabiullah Kashefeh har arbetat på sjukhuset i 21 år.

Med frihet att ansvara för all vård själv

Barnmorskan Karima Nabizada med Anzala som föddes på hennes klinik.

ger och gömmer kroppen i en stor grön sjal. Hon säger att hon är 17 år, men Karima är övertygad om att hon är flera år yngre. Hon har ett barn hemma som hon försöker amma, men mjölken räcker inte. Förmodligen beror det på att Rahm Bibi själv inte får i sig tillräckligt med näring. Hennes man är bonde och tjänar bara 3 000 AFS (475 SEK) på en månad. När Karima

gjorde ett hembesök hade Rahm Bibi inte ätit på två dagar. Nu har hon kommit till Karima för att få en p-spruta och hon får också med sig vitaminpiller hem.

INNAN KARIMA kom till byn Taitamor jobbade hon på sjukhus i Kabul.

– Jag träffade kvinnor från landsbygden och de hade många problem. När en

” Här får jag en verklig chans att använda mina kunskaper som barnmorska.

Karima Nabizada Saleh, barnmorska

klinik skulle öppna här erbjöd jag mina tjänster och nu har jag flyttat hit med min familj. Jag är väldigt stolt över att jobba här och jag älskar min klinik, säger hon.

Att vara ensam barnmorska på kliniken med hela ansvaret för vården skrämmer henne inte, snarare tvärtom.

– Här känner jag mig fri. På sjukhuset fick jag knappt göra mitt jobb, läkarna använde mig mer för att hämta utrustning och medicin. Här får jag en verklig chans att använda mina kunskaper som barnmorska.

KLINIKEN DRIVS AV det afghanska barnmorskeförbundet, AMA, med finansiering från SAK. Det är en av de tio som SAKs lokalföreningar, styrelse och kansli samlade in pengar till i en insamlings-tävling förra året. Resultatet blev över förväntan och SAK undersöker nu förutsättningarna för att utöka projektet med fler kliniker. ●

TEXT OCH FOTO: CAJSA WIKSTRÖM

Traumaskjukhus i Kabul fullt trots minskat våld

När den väpnade konflikten var som värst kunde dussintals skadade i samma attack komma till det kirurgiska sjukhuset som den italienska organisationen Emergency driver i centrala Kabul.

I dag är större attacker ovanliga, men sjukhusets 100 bäddar är ändå alltid upptagna.

Ett lugn vilar över sjukhuset och den frodiga trädgården den här förmiddagen, men en skylt som listar arbetsfördelningen vid en händelse med många skadade påminner om hur situationen snabbt kan ändras. Det senaste tillfället då protokollet aktiverades var när Pakistan bombade ett rehabiliteringscenter för drogberoende i mars. På salarna ligger patienter med stora de-

lar av kroppen i bandage, en del med synliga brännskador. Här prioriteras de allra mest akuta fallen av multitrauma, det vill säga skador i flera delar av kroppen. Ungefär hälften av patienterna har skadats av vapen och hälften i olyckor. Personalen frågar aldrig vad som hänt. Uppgiften är att ge bästa möjliga vård, utan kostnad, oavsett vem det gäller och hur skadorna uppkommit.

UNDER KRIGET var trycket så högt att de flesta knivskadade hänvisades till andra sjukhus i staden. När säkerhetsläget förbättrats har man vidgat kriterierna för vilka patienter som tas emot, och knivskador är nu den vanligaste vapenskadan. Chefsjuksköterskan Zabiullah Kashefee berättar om en patient han träffat på morgonen. Mannen

kom in med knivskador i buken, bröst-korgen och armarna, och läkare opererade honom över natten för att reparera artärerna. Nu är patienten stabil och förväntas vara på benen igen inom två veckor.

ZABIULLAH KASHEFEE har jobbat på sjukhuset i 21 år. När han möter en sjuårig pojke och hans syster i trädgården blir det tydligt varför. Barnen, deras mamma och mormor skadades i en bilolycka, och pojken har varit inlagd på sjukhuset i sex månader. Nu är han i princip återställd.

– Att se människor sväva mellan liv och död, och sedan se dem gå igen ... Det är det som får mig att stanna kvar, säger Zabiullah Kashefee. ●

TEXT OCH FOTO: CAJSA WIKSTRÖM

Principfast pragmatism krävs – för afghanernas skull

Afghanistan år 2026 präglas av en paradox. Makroekonomin har stabiliserats, men detta döljer en fördjupad humanitär kris. Omkring 22 miljoner människor, nära hälften av befolkningen, är i behov av humanitärt bistånd. Cirka 17 miljoner lider av akut livsmedelsosäkerhet. Barnundernäringen ökar. Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden har kollapsat till uppskattningsvis 5–6 procent. Inkomsterna per capita står still eller minskar.

Den internationella responsen har krympt kraftigt. Biståndet motsvarade en gång nästan 40 procent av Afghanistans BNP; idag är de faktiska inflödena sannolikt mindre än hälften av detta. USA stoppade omkring 1,7 miljarder dollar i bistånd under 2025. Finansieringen till FN:s livsmedelsprogram WFP minskade med ungefär en tredjedel. Den humanitära appellplanen för 2026 uppgår till 1,7 miljarder dollar, lägre än 2025, och under 2025 uppfylldes endast drygt 40 procent av den. Flera stora bilaterala aktörer, däribland Sverige och Tyskland, har rört sig mot icke-engagemang. Klyftan mellan behov och respons växer.

I sin politiska osäkerhet på hur man skulle reagera på maktskiftet 2021 tog det internationella samfundet till sitt standardsvar: humanitärt bistånd expanderade till ”humanitärt bistånd plus”. Detta är fel modell. Humanitär hjälp är utformad för akuta nödsituationer, inte för att upprätthålla ett samhälle med fyrtio miljoner människor genom en flerårig politisk kris. Även om biståndsstrukturerna har utvecklats förblir stödet ett lapptäcke av kortsiktiga insatser drivna av givares preferenser och konkurrens mellan NGO:er (civilsamhällesorganisationer) snarare än av en sammanhållen analys av vad det afghanska samhället faktiskt behöver.

DEN CENTRALA frågan i alla diskussioner om engagemang är om man kan samarbeta utan att legitimera. Det korta svaret är: egentligen inte. Men det är fel fråga. Den rätta frågan är om de distinktioner som rutinemässigt görs på andra håll, mellan att politiskt erkänna en regering och att arbeta operativt med dess administrativa strukturer, kan och bör tillämpas på Afghanistan. Det internationella samfundet gör sådana distinktioner med många regeringar vars legitimitet är omstridd eller vars människorättsmeriter är problematiska. Vägran att tillämpa samma logik på Afghanistan är inte konsekvens; det är selektiv riskaversion vars konsekvenser drabbar afghanska civila, inte talibanerna.

I mina egna förhandlingar med talibanerna, genom deras politiska representation i Doha från 2012 och framåt, handlade diskussionerna aldrig om politisk legitimitet. Det handlade om tillträde, efterlevnad av internationell humanitär rätt och de arrangemang som krävdes för att hålla hälso- och utbildningsservice fungerande i områden under talibanskt inflytande. När kontantstöd hotades av att beskattas av talibanerna kunde vi övertyga dem om att stödet inte var en inkomst utan ett bidrag, som inte skulle beskattas. Dessa framsteg uppnåddes genom långsiktigt och principfast engagemang med fokus på leverans av service, inte genom att avbryta engagemanget under principfasthetens förklädning.

Legitimitetsfällan har verkliga kostnader. Humanitärt bistånd har pressats långt bortom sitt egentliga syfte. Bilaterala givare har dragit sig tillbaka från utvecklingssamarbete just när de strukturella behoven är som störst. NGO:er, bundna av olika givarvillkor och juridiska begränsningar, har inte kunnat agera kollektivt utan har förhandlat individuellt med talibanerna och därigenom förlorat inflytande. Talibanerna har därmed konsoliderat sin position.

DET FINNS OCKSÅ ett moraliskt argument som inte går att undvika. Grundläggande behov kräver stödsystem som är statens ansvar. I Afghanistan finns dessa system fortfarande kvar. Hälsostrukturer fungerar, skolor håller öppet i många områden, och jordbruksstöd når bönder. Att vägra engagemang skyddar inte den afghanska civilbefolkningen från talibanernas styre. Det drar undan resurser och översikt från de system som civilbefolkningen är beroende av, samtidigt som den politiska verkligheten förblir oförändrad. Det är ett val vars konsekvenser oproportionerligt drabbar Afghanistans befolkning.

Det som krävs är tydligare åtskillnader mellan olika former av engagemang. Humanitärt stöd måste bevaras men hållas inom sitt rätta område. Engagemang kring leverans av samhällsservice – operativ interaktion med talibanernas administrativa strukturer inom hälsa, utbildning och jordbruk – är en separat funktion som inte innebär politiskt stöd. Det är ett samarbete med den afghanska staten i dess nuvarande form. Att undvika detta minskar inte talibanernas inflytande utan förstärker det indirekt. Politiskt engagemang – legitimitet, styrning och internationellt erkännande – hör hemma hos diplomatiska aktörer och bör inte begränsa de två andra funktionerna.

Talibanerna är inte en enhetlig aktör. Pragmatismen

Humanitärt stöd måste bevaras men hållas inom sitt rätta område.

Omvärlden behöver skilja på olika sätt att engagera sig i Afghanistan. Det går att stödja de system för till exempel sjukvård, skola och jordbruksstöd som finns kvar och samtidigt inte politiskt stödja talibanstyret. Att inte engagera sig får oproportionerliga konsekvenser för den afghanska befolkningen, skriver Mark Bowden.

FOTO: CAJSA WIKSTRÖM

varierar mellan sektorer, provinser och olika nivåer av auktoritet. Jordbruk och hälsa erbjuder större handlingsutrymme än utbildning. Dynamiken på distriktsnivå skiljer sig ofta markant från centrala direktiv. En sammanhängande strategi måste nyttja denna differentiering.

I PRAKTIKEN bör givare tillåta avgränsat tekniskt samarbete inom kritiska sektorer. Vaccinationsprogram, bevakning av sjukdomar och grundläggande sjukvård kan inte fungera utan kontakt med administrativa strukturer. Världsbankens tekniska samarbete med centrala institutioner, särskilt finansministeriet, bör utökas: utan grundläggande offentlig ekonomisk förvaltning kan inget servicesystem upprätthållas. Undantag inom antiterrorlagstiftning för utvecklingsrelaterade aktiviteter behöver förtydligas

mellan olika givarjurisdiktioner. Och finansieringen måste balanseras om mot fleråriga gemensamma fonder snarare än årliga humanitära kontrakt, samtidigt som Unama (FN:s insats i Afghanistan) bör omstruktureras kring tillsyn, samordning och närvaro på fältet.

Det internationella samfundet har inte lyxen att kunna göra rena och enkla val i Afghanistan. Det har ansvaret att fatta svåra beslut på ett klokt sätt. Principfast pragmatism – ett långsiktigt, avgränsat och kollektivt engagemang med de system som håller det afghanska folket vid liv – är inte ett avsteg från grundläggande värderingar. Det är vad dessa värderingar kräver. ●

MARK BOWDEN

TIDIGARE BITRÄDANDE SPECIALREPRESENTANT
FÖR FN:S GENERALSEKRETERARE I AFGHANISTAN

”SAK är en enviss organisation som verkligen försöker göra skillnad”

Hemmet i Södertälje är sedan länge en av mötesplatserna för de lokalt aktiva i lokalföreningen där. Den pensionerade gymnasielbibliotekarien **Mari Engquist** fortsätter kämpa så att Afghanistan inte glöms bort.

Varför är du engagerad i SAK?

– Jag kände att det är en organisation jag har förtroende för. Det är en av många frågor som är vettiga att engagera sig i, eftersom SAK kämpar för kvinnor och barn och med utveckling, att bygga upp något, inte bara nödhjälp. Sedan påverkade så klart engagemanget redan fanns i huset, genom min man Hans!

Ni har aldrig varit i Afghanistan – hur kommer det sig att ni ägnat så många år av ert liv för just detta land?

– Det började ju med ”Sovjet ut ur Afghanistan”, det var ett litet land som kämpade mot en stormakt och behövde stöd. Och så var det en grupp människor här som ville kämpa för samma sak. Det kändes angeläget.

Varför fortsätter du engagera dig?

– Det är viktigt att Afghanistan inte blir bortglömt när det är så mycket annat som händer i världen, och med den regim som de har nu. Jag vill göra det som går att göra, och en sak är att inte glömma de afghanska kvinnorna.

Hur arbetar ni i Södertälje för att uppmärksamma Afghanistan?

– Vi har haft fotoutställningen ”Styrka i motvind” på flera ställen och ska ha den på fler platser, det är ett sätt att få uppmärksamhet, både för situationen för de afghanska kvinnorna och för

Mari Engquists hem har länge varit ett av naven för de engagerade i Södertälje. FOTO: HANS HANSSON

att det finns engagerade här i Södertälje. Vi har också arrangerat flera föreläsningar.

Hur ser du på dagens SAK?

– Det är en kämpande organisation. Det var väldigt tragiskt att vi blev förbjudna, men nu hittar vi nya vägar att göra det vi kan, som stödet till barnmorskekliniker och samarbete med afghanska organisationer. SAK är en enviss organisation, som verkligen försöker göra skillnad för människor, och det är starkt! ● **EVA KELLSTRÖM FROSTE**

MARIS TRE TIPS FÖR ATT ENGAGERA FLER

1 ÖPPNA MÖTEN

Vi började med öppna styrelsemöten när det kom många afghaner till Södertälje, som ett sätt att sprida engagemanget. Vi fick kontakt med dem genom arbete och språkkafé, och en del blev aktiva i SAK på det sättet.

2 LOKALTIDNINGEN

Vi skriver insändare ibland, och lokaltidningen tar också in material om våra aktiviteter, som utställningar och föreläsningar.

3 AKTIVITETER

Vi pratar alltid om SAK när vi säljer saffran, vi visar utställningen ”Styrka i motvind”, vi har haft studiecirkel vilket lockade nya personer, och nu planerar vi en läsecirkel i höst, för att diskutera Afghanistan och även för att skapa gemenskap.

Musik, manifestation och digitalt deltagande

Lokalföreningen i **SKÅNE** har deltagit på ”The Forbidden Melodies of Afghanistan”, i Malmö och i Helsingborg. I Malmö hyllades en av Afghanistans mest betydelsefulla musiker och kompositörer, 92-åriga Nashenas som blev intervjuad av Nader Barezai från SAK. Musikensemblen bestod av afghanska och svenska musiker som bjöd på en kombination

av afghansk och svensk musiktredition.

NBV, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, stod för arrangemanget. SAK **SKÅNE** delade ut *Afghanistan-nytt* och information om SAKs verksamhet.

Lokalföreningen i **SKÖVDE-SKARABORG** uppmärksammade den 8 mars med flera aktiviteter. Efter årsmöte på morgonen kopplade deltagarna

upp sig på kansliets 8 mars-aktivitet med kvinnor från Afghanistan med på länk. Därefter deltog lokalföreningen i den årliga 8 mars-manifestationen i Skövde tillsammans med drygt tio organisationer.

Lokalföreningen i **DALARNA** har börjat visa utställningen *Styrka i motvind* på Resecentrum i Falun, och där kommer den att hänga till november.

Afghansk och svensk musiktredition möttes i Malmö. FOTO: ERWIN SEMLER, NBV

Torbjörn Pettersson valdes till ny ordförande för SAK av årsmötet.

”Det är otroligt roligt att vara tillbaka”

Torbjörn Pettersson valdes till ny ordförande för SAK på årsmötet i Stockholm den sista helgen i maj.

– Jag har följt de otroligt stora utmaningar som SAK har, och det har varit fantastiskt att se resultaten. Talibanerna kastar ut oss, regeringen lägger ner Afghanistan-strategin och vi förlorar vår främsta inkomst och partner, men ändå fortsätter vi, sade Torbjörn Pettersson.

Torbjörn Pettersson har arbetat som diplomat och biståndsarbetare under flera decennier, bland annat som generalsekreterare för SAK och som Sveriges ambassadör i Afghanistan. Han har också varit avdelningschef på Sida.

– Afghanistan och SAK har varit mitt främsta universitet så det känns otroligt roligt att vara tillbaka och arbeta med en organisation och ett land som jag älskar så mycket att jobba med.

Torbjörn Pettersson efterträder Margareta Wahlström som varit ordförande i två år.

OMKRING 100 medlemmar deltog under årsmöteshelgen och fattade bland annat beslut om förändringar i stadgarna.

Styrelsen hade föreslagit att Svenska Afghanistankommittén skulle byta namn till enbart Afghanistankommittén, för att för enkla namnet och för att undvika problem i Afghanistan, där kopplingen till Sverige blivit känslig efter koranbränningarna. En majoritet av årsmötet röstade för förslaget men beslutet behöver bekräftas vid ett andra årsmöte för att träda i kraft.

Årsmötet antog ett uttalande om att bryta isoleringen av det afghanska folket. Uttalandet uppmanar bland annat den svenska regeringen att bidra till att bryta dödläget i kontakterna med Afghanistan genom aktiv diplomati och att prioritera det afghanska folkets behov i utrikes- och biståndspolitikerna.

SAKS SOLIDARITETSPRIS gick till Louise Körnung och till föreningen Afghanskt Kulturcenter i Norra Sverige. Louise Körnung får det för att hon i romanen ”Guld” sätter Afghanistan på kartan och fördjupar förståelsen för såväl landet som folket, dess historia och dess nutid. Afghanskt Kulturcenter prisas för sitt långsiktiga arbete för solidaritet, inkludering och ökad förståelse för Afghanistan. ● **EVA KELLSTRÖM FROSTE**

Varför åker du på årsmöte?

Mahsa Sadat, Uppsala:

– Jag är från Afghanistan och jag vill hjälpa afghaner där, därför gick jag med i SAK. Årsmötet är jätteviktigt för mig, jag träffar nya människor, lär mig nya saker och förstår hur SAK arbetar och hur vi kan hjälpa människor i Afghanistan. Det är mitt andra årsmöte och nu känner jag fler, det har varit bästa årsmötet!

Nasir Khaja, Rödeby:

– Som afghansvensk är det viktigt för mig att engagera mig i SAK, jag har känt till SAK sedan jag växte upp i Afghanistan. Allt är bäst med att vara här – att träffa andra medlemmar och att vara en del av demokratin. Visst kan det vara lite segt ibland, men man får ha respekt för den demokratiska processen. För mig som är född i Afghanistan är det fantastiskt att se svenskar som engagerar sig för Afghanistan. Jag känner mig hemma.

Mar-Grete Rodriguez, Mariestad:

– Jag behöver få veta mer om SAK. Jag är intresserad av Afghanistan, och så är det min grej att hjälpa människor – jag arbetar inom sjukvården. Därför känns det naturligt att stödja SAKs arbete, och speciellt barnmorskorna. Föreläsningarna och gruppdiskussionerna på förmiddagen var jätteintressanta, och besluten på själva årsmötet var bra.

TEXT OCH FOTO: **EVA KELLSTRÖM FROSTE**

SAK står upp för Världens Barn

SAK deltar i årets kampanj för Världens Barn, och arbetet är redan i full gång. På årsmötet gick startskottet för en ny insamlingstävling mellan SAKs lokalföreningar. I år har varje förening fått en egen digital bössa och tävlar om att samla in mest pengar till barns rättigheter världen över.

Genom kampanjen fortsätter SAK att stödja förberedande utbildning och hemundervisning för barn med funktionsnedsättning i Afghanistan. Barn som annars riskerar att helt stängas ute från utbildning och gemenskap. Det är ett viktigt arbete för inkludering och för allas rätt till en framtid.

Zahra, Rohullah, Sita och Farzad leker på rasten. De går på en förberedande utbildning i Baghlan för barn med syn- och hörselnedsättning, vilket är SAKs profilprojekt i Världens Barn.

FOTO: NOOR-GUL ANDARWAL

EN GÅVA FÖR FRAMTIDEN!

Genom SAKs stöd kan barn med funktionsnedsättningar få förberedande utbildning. Bilden visar ett tidigare center i Mazar, 2020.

FOTO: KAJSJA WAAGHALS

Genom en gåva bidrar du till SAKs viktiga arbete för människor som lever i fattigdom och utsatthet på landsbygden i Afghanistan. Barn, ungdomar, kvinnor och personer med funktionsnedsättning är prioriterade målgrupper. Din gåva används där den bäst behövs. Tack för ditt stöd!

Så här kan du ge en gåva:

Använd gärna Swish-QR-koden genom att scanna den med din mobil

SAKs kontonummer:

Swish: 900 78 08
Bankgiro: 900-7808
Plusgiro: 900780-8

Vill du veta mer om SAK?

Kontakta oss på 08-545 818 40 eller skriv till info@sak.se

Läs det senaste om vårt arbete:

www.sak.se där du också kan anmäla dig till vårt nyhetsbrev

Din gåva kan ge Skattereduktion – läs mer på <https://sak.se/stod-oss/skattereduktion-for-gavor/>